

Asia: VN/4728/2025

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon keskeinen sisältö.

Isännöintiliitto kritisoi sitä, että Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole julkaissut vielä mitään esimerkkilaskelmia tai simulointityökaluja, joilla rahoitusmuutoksia aidosti olisi voinut mallintaa. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että tässä asetuksessa olevien laskentaperiaatteiden vaikutuksia seurataan tarkasti ja tarvittaessa muutetaan niitä. Rahoituselementtien tosiasiallisia vaikutuksia on vaikea hahmottaa, koska rahoitusmalli uudistuu merkittävästi.

Isännöintiliitto muistuttaa, että meillä on olemassa yhteiskunnan kannalta erittäin merkittäviä toimialoja, kuten isännöintiala, jonne voi kouluttautua vasta aikuisena. Isännöintitoimialan lisäksi vastaavia aloja on mm. nuohoojat, lukkosepät ja sukeltajat. Käytännössä siis kaikki isännöintialalle tulevat ovat alanvaihtajia, jotka kouluttautuvat uusiin tehtäviin pääsääntöisesti niin, että heillä on jo jokin muu tutkinto ja he ovat aloittaneet työskentelyn uudessa tehtävässään. Kouluttautuminen perustutkinnon jälkeen on ainoa mahdollisuus tulla isännöintialalle, sillä isännöitsijän työ edellyttää täysi-ikäisyyttä.

Nyt ehdotetut lähtötasokertoimet leikkaavat merkittävästi koulutusta niiltä, joilla on jo jokin tutkinto pohjalla, ja he ovat työelämässä ennen koulutuksen alkua. Uudistuksissa ei ole huomioitu näitä toimialoja mitenkään, sillä tarvitsemme näille toimialoille jatkossakin osaavaa työvoimaa, vaikka kouluttautuminen tapahtuukin vasta aikuisena. Varsinkin, kun esimerkkilaskelmia ei ole, emme voi luotettavasti arvioida ehdotettujen kertoimien vaikutuksia toimialallemme.

Vaikuttavuuteen painottuva rahoitusjärjestelmä on tervetullut, mutta keskittyminen ensisijaisesti työnhakijoihin ja matalammin koulutettuihin ei saa vaarantaa jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia. On perusteltua ohjata koulutusresursseja työttömyyden vähentämiseen ja korostaa erityisesti ensimmäisen työllistävän tutkinnon merkitystä. Samalla on kuitenkin varmistettava, ettei tämä

painotus tee jatkuvaan oppimiseen vastaamisesta koulutuksen järjestäjille taloudellisesti kannattamatonta, sillä työelämän muutokset ovat nopeita, laajoja ja vaativat joustavaa osaamisen kehittämistä.

Lausuntonne koskien asetuksen 1 §:ää (opiskelijavuoteen kuuluvat päivät)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 2 §:ää (toteutuneiden opiskelijavuosien laskenta)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 3 §:ää (lähtötason painokertoimet)

Jotta ammattioppilaitoksille on jatkossakin kannattavaa kouluttaa aikuisia alanvaihtajia yhteiskunnan kannalta kriittisille toimialoille, Isännöintiliitto ehdottaa, että korkeakoulututkinnon suorittaneiden 0,25 kerroin tulisi nostaa 0,5 ja muu kuin korkeakoulututkinnon suorittaneiden kerroin 0,5 tulisi nostaa 1. Heikon työllisyystilanteen aikana täydennys- ja uudelleen koulutusta tarvitaan enemmän, joten rahoituksen on oltava riittävää, jotta myös työnsä menettäneet voivat saada koulutusta pohjakoulutuksestaan riippumatta.

Myös näille aloille, jonne ei ole olemassa ammatillista perustutkintoa, tulee pystyä kouluttamaan osaajia heidän aikaisemmasta koulutustasostaan riippumatta.

Lausuntonne koskien asetuksen 4 §:ää (kustannusryhmä- ja muut painokertoimet) ja liitettä

Isännöintialalle ei ole olemassa olevaa peruskoulutusta, vaan alalle tullaan käytännössä alanvaihtajina lisä- ja täydennyskoulutuksen kautta. Isännöinnin tutkinnot on asemoitu samaan kustannuskoriin alojen kanssa, joilla on jo olemassa oleva peruskoulutusväylä. Isännöitsijän tehtävät ovat lakisääteisiä ja siksi koulutus sisältää paljon kallista tekniikan- ja juridiikan koulutussisältöä. Tästä syystä esitämme, että isännöinnin ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto asemoidaan kustannusryhmään kolme ehdotetun kustannusryhmä yhden sijaan.

Lausuntonne koskien asetuksen 5 §:ää (korotuskertoimet)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 6 §:ää (toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 7 §:ää (suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteiden ja tutkintojen lukumäärän perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 8 §:ää (työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta)

Kiinteistöalalla alanvaihtajien osuus työllisistä on erittäin suuri. Alan sisällä siirrytään hyvin yleisesti yhdestä tehtävästä toiseen lisä- ja täydennyskoulutuksen tukemana. Jotta työvoiman saatavuus turvataan aloilla, joilla osaavan ja motivoituneen työvoiman saatavuus on riippuvainen alanvaihtajista, työllisten painokertoimen tulisi olla 0.5 ehdotetun 0 sijaan.

Lausuntonne koskien asetuksen 2 lukua (opiskelijapalaute)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 3 lukua (työelämäpalaute)

-

Vaaja Riikka
Suomen Isännöintiliitto ry